

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/792/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812216329
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3812216329.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľa O. banka A., a.s., so sídlom v J., ul. I. XX, J., T.: XX X. 951, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. O. C., s.r.o., so sídlom K., ul. M. č. XX, proti odporkyni N. C., naposledy bytom G. A. č. 9, zastúpenej opatrovníčkou N. O., tajomníčkou Okresného súdu Prievidza, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenia na ochranu občana spotrebiteľa I. so sídlom O., G. legionárov 5, T. XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. Q. R., advokátom so sídlom L., J. C. X/A, o zaplatenie 404,61 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 29. apríla 2013, č.k. 7C/57/2013-142 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti a o výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e.**

Odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 404,61 eur s 9% úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy 404,61 eur od 08.09.2010 do zaplatenia a 24 eur trov konania, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi k rukám právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. O. C., s.r.o. 90,03 trov právneho zastúpenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zmluva o poskytnutí revolvingového úveru zo dňa 19.06.2007 uzavretá medzi účastníkmi konania je ako typ zmluvy upravená v Obchodnom zákonníku (tzv. absolútny obchod). Ustanovenia Obchodného zákonníka však v čase vzniku predmetného právneho vzťahu neobsahovali špeciálne ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, ktoré aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku pôsobia ako lex specialis. Právny vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi konania z uzavretej zmluvy, súd posúdil podľa zákona č. 258/2001 Z. z., a Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že dňa 19.06.2007 medzi účastníkmi konania bola uzavretá Zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, obsahom ktorej bol aj návrh odporkyne ako majiteľa účtu na uzatvorenie zmluvy o poskytovaní služby Povolené prečerpanie na osobnom účte. Navrhovateľ návrh akceptoval a povolil čerpanie debetného limitu do výšky, ktorú oznamoval odporkyni ako majiteľovi účtu formou výpisu z technického systému banky. Výška debetného limitu bola v rozpätí od 100,- eur do 1.500,- eur, a to s poukazom na výsledky hodnotiacej analýzy mesačných kreditných obrátov na účte odporkyne. V čl. 8 Podmienok zriadenia a vedenia služby „Povolené prečerpanie na osobnom účte“ sa odporkyňa zaviazala splácať sumu čerpaných peňažných prostriedkov spolu s úrokmi priebežne, a to kreditnými obrátmi na účte. V čl. 13 uvedených podmienok po povolení debetného limitu sa zaviazala neprekročiť jeho výšku, zabezpečiť na účte dostatok peňažných prostriedkov na splácanie

čerpaných peňažných prostriedkov spolu s úrokmi a ostatnými jej záväzkami podľa zmluvy. V čl. 10 Podmienok zriadenia a vedenia služby „Povolené prečerpanie na osobnom účte“ si zmluvné strany dohodli variabilnú úrokovú sadzbu. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú s tým, že počas celej doby jej trvania bola odporkyňa oprávnená čerpať peňažné prostriedky. Revolvingový úver je typický tým, že veriteľ ho dopĺňa a úverový vzťah môže trvať i po dobu neurčitú. Časť splátky sa používa na splatenie poskytnutých peňažných prostriedkov a časť na odplatu. V priebehu revolvingového úveru údaj o RPMN v porovnaní so začiatkom revolvingového vzťahu nie je možné určiť, lebo úver sa čerpá a dopĺňa, a tak sa menia relevantné údaje pre výpočet RPMN. Zákon o spotrebiteľských úveroch aj výslovne počíta s nemožnosťou určenia RPMN. S poukazom na § 3 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. navrhovateľ v čase uzatvorenia zmluvy informoval odporkyňu o úverovom limite (v rozpätí od 100,- eur do 1.500,- eur), ročnej percentuálnej sadzbe, poplatkoch, o postupe a spôsobe zániku alebo ukončenia zmluvy. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli Podmienky zriadenia a vedenia služby „Povolené prečerpanie na osobnom účte“, v ktorom si účastníci konania dohodli rozpätie úverového limitu (čl. 5), úrokovú sadzbu (čl. 10), a neoddeliteľnou súčasťou zmluvy bol aj Sadzobník poplatkov, v ktorom si účastníci konania dohodli výšku poplatkov (bod 1.D.7, bod 1.D.8). Dňa 27.08.2010 navrhovateľ adresoval odporkyňi jednostranný právny úkon, a to odstúpenie od zmluvy z dôvodu, že od 03.07.2009 bol na jej účte vykazovaný debetný zostatok. Ku dňu účinného odstúpenia od zmluvy podľa výpisu z účtu zo dňa 07.09.2010 výška debetného zostatku predstavovala 404,61 eur. V uvedený deň došlo k zatvorení účtu a suma 404,61 eur predstavuje celý nahromadený debet vyplývajúci z transakcií na účte odporkyne. Podľa predloženej špecifikácie celkový súčet kreditných položiek (v kolónke DR / CR sú kreditné položky označené kódom 1) predstavuje sumu 1.449,89 eur a celkový súčet debetných položiek (v kolónke DR / CR sú debetné položky označené kódom 0) predstavuje sumu 1.845,50 eur. Nárok o zaplatenie 404,61 eur bol opodstatnený. Navrhovateľ predmetom konania urobil aj nárok o zaplatenie úrokov z omeškania. Povinnosť platiť úroky z omeškania vzniká pri omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti. Omeškanie trvá až do doby riadneho splnenia záväzku. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi súd posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu, preto omeškanie odporkyne bolo posúdené podľa § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odporkyňa sa dostala do omeškania so zaplatením dlžnej sumy 404,61 eur od 08.09.2010 (t. j. od dňa nasledujúceho po dátume účinného odstúpenia od zmluvy), ku ktorému dňu bol úrok z omeškania 9% ročne podľa § 3 nar. vl. č. 85/1997 Z. z. Navrhovateľ predmetom konania urobil aj nárok o zaplatenie zmluvného úroku 16,90% ročne zo sumy 404,61 eur od 08.09.2010 do zaplatenia. Podľa čl. 18 Podmienok zriadenia a vedenia služby „Povolené prečerpanie na osobnom účte“ banka má právo okamžite písomne odstúpiť od zmluvy a zároveň zrušiť povolený debetný limit a žiadať okamžité splatenie čerpaných peňažných prostriedkov vrátane úrokov v prípadoch uvedených pod písm. a) až c). V prejednávanej veci sa účastníci konania dohodli, že odstúpením od zmluvy nezaniká nárok na úroky, ktorý vzhľadom k svojej povahe má trvať i po ukončení zmluvy. Túto zmluvnú podmienku súd považoval za neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a tým aj za neplatnú pre jej rozpor so zákonom, konkrétne s ustanovením § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože takáto zmluvná podmienka spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech odporkyne ako spotrebiteľa. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachovávajú právo navrhovateľa na úrok aj po odstúpení od zmluvy zhoršujú postavenie spotrebiteľa, lebo ho (odporkyňu) zaväzujú nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy. Dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa uvedenej zmluvnej podmienky dohodnutej účastníkmi sú nevýhodnejšie, ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku. Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú vo svojich dôsledkoch nevýhodnejšie, oproti právnej úprave v Občianskom zákonníku (viď rozhodnutie NS SR 5Ncdo 20/2009). Preto súd návrh navrhovateľa o zaplatenie 16,90% úroku ročne uplatňovaného zo sumy 404,61 eur od 08.09.2010 do zaplatenia zamietol. Právne svoje rozhodnutie ďalej odôvodnil ust. § 48, § 457 Obč. zák. O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. Súd priznal navrhovateľovi plnú náhradu trov konania, ktoré pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku z návrhu 24 eur a z trov právneho zastúpenia 90,03 eur (príprava a prevzatie zastúpenia, podanie návrhu, t. j. 2 úkony právnej služby vrátane DPH 20%, každý úkon po 35,86 eur, plus 2 krát 9,16 eur režijný paušál, vrátane 20% DPH).

Proti tomuto rozsudku, a to zamietajúcej výrokovej časti, podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Navrhol ho v tejto časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázal na čl. I bod 6 všeobecných obchodných podmienok (VOP), ktoré sú súčasťou zmluvy o spolupráci pri

poskytovanie produktov a služieb uzavretej medzi účastníkmi dňa 19.06.2007. Podľa tohto ustanovenia za poskytovanie bankových produktov, služieb a úkony s nimi súvisiace je banka oprávnená účtovať si poplatky podľa aktuálneho Sadzobníka poplatkov banky v platnom znení. Banka má právo meniť sadzobník. Banka sa zaväzuje zverejniť nové znenie sadzobníka vo svojich obchodných priestoroch a na svojej internetovej stránke najneskôr v deň účinnosti zmeny. Mal za to, že odporkyni boli ustanovenia VOP známe. Tvrdenie odporkyne, že nevedela o tom, že nemôže ísť do debetu sa javí ako zavádzajúce. Ďalej poukázal na to, že Sadzobník poplatkov obsahuje v 1. časti - fyzické osoby (občania), bod D - depozitné produkty - povolené prečerpanie na osobnom účte úrokovú sadzbu vo výške 16,90% p.a.. Vzhľadom na to vyslovil názor, že jeho nárok na úrok vo výške 16,90% p.a. je oprávnený. Ďalej uviedol, že žalovaná istina vo výške 404,61 eur predstavuje debetný zostatok evidovaný na účte odporkyne, ktorý vznikol z dôvodu prekročenia povoleného prečerpania pri službe „povolené prečerpanie na osobnom účte“ zriadenej na základe zmluvy o spolupráci pri poskytovaní produktov a služieb zo dňa 19.06.2007. Úroková sadzba vo výške 16,90% ročne predstavuje bežný (obchodný) úrok v prípade čerpania peňažných prostriedkov, ktorý vyplýva z Podmienok zriadenia a vedenia služby „Povolené prečerpanie na osobnom účte“ a zo sadzobníka poplatkov. Úroková sadzba vo výške 9,00% ročne predstavuje uplatnený zákonný úrok z omeškania.

Opatrovníčka v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že navrhovateľ po odstúpení od zmluvy nemá nárok na úroky 16,90% ročne. Medzi účastníkmi nie je sporné, že navrhovateľ od predmetnej zmluvy dňa 27.08.2010 odstúpil.

Vedľajší účastník sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti a vo výroku o náhrade trov konania podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, ktorý považuje za správny a len pre zdôraznenie správnosti a k odvolacím námietkam navrhovateľa uvádza nasledovné:

Je nesporné, že zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou, bola uzavretá podľa ust. 269 ods. 2, § 708 a nasl., § 716 a nasl. Obchodného zákonníka. Právny vzťah medzi účastníkmi konania bolo však potrebné posúdiť, tak ako to správne konštatoval aj súd prvého stupňa, aj podľa spotrebiteľského práva, nakoľko právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ v danom prípade pri jej uzatváraní konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a odporca v predmetnom vzťahu vystupoval ako spotrebiteľ. Z týchto dôvodov zmluva, uzavretá medzi účastníkmi konania, spĺňa definíciu spotrebiteľskej zmluvy, a preto bolo potrebné na daný právny vzťah aplikovať ustanovenia občiansko-právnych predpisov, keďže zmluva, uzatvorená medzi účastníkmi, je zmluvou spotrebiteľskou. V preskúmvanej veci navrhovateľ jednostranným právnym úkonom, adresovaným odporkyni, odstúpil od zmluvy z dôvodu, že odporkyňa vykazovala debetný zostatok na svojom účte vo výške 404,61 eur. Navrhovateľ v prvostupňovom konaní uplatnil proti odporkyni nárok vo výške 404,61 eur, ktorý pozostával z istiny 404,61 eur a o úroku z omeškania vo výške 16,90% ročne zo sumy 404,61 eur od 08.09.2010 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 404,61 eur od 08.09.2010 do zaplatenia.

Odvolací súd sa plne stotožňuje s právnym záverom súdu prvého stupňa o neprijateľnej podmienke spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorej odstúpením od zmluvy nezaniká nárok na úroky. Takáto zmluvná podmienka spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech odporkyne ako spotrebiteľa. Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2 OZ) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody). Spotrebiteľia môžu opodstatnene očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy

ako je aj zmluva, od ktorej navrhovateľ odvodzuje svoj nárok, ich nezaväzujú pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka (princíp právnej istoty dôvery v objektívne právo). V tomto smere ide o akúsi jednostrannú kogentnosť v ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktorej súčasťou sú aj všeobecné obchodné podmienky, na ktoré v odvolaní poukazuje navrhovateľ, jednoznačne zhoršujú postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa k zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Z uvedeného teda vyplýva, že dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku. Námietky odvolateľa neboli preto dôvodné.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti a vo výroku o náhrade trov konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi táto náhrada nebola priznaná, nakoľko si ju neuplatnili.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.